

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
обліку і бізнес консалтингу
Протокол № 2 від 02.09.2024 р.

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТУ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	<i>всі</i>
Спеціальність	<i>всі</i>
Освітній рівень	<i>третій (освітньо-науковий)</i>
Освітня програма	<i>всі</i>

Статус дисципліни	<i>вибіркова</i>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>

Розробник:
к.е.н., доцент

Ольга КОЖУШКО

Завідувач кафедри
обліку і бізнес-консалтингу
д.е.н., проф.

Андрій ПИЛИПЕНКО

Харків
2025

ВСТУП

Теоретико-методичне забезпечення контролю якості аудиту – навчальна дисципліна, що вивчає теоретичний базис та методичне забезпечення контролю якості аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту в контексті визначення аудиту як професійної діяльності, пов'язаної з інформаційним ризиком, метою якої є висловлення незалежної професійної думки стосовно достовірності фінансової інформації.

Наразі є дуже актуальною і необхідною цільова підготовка фахівців, спроможних розуміти та розвивати теоретико-методичне забезпечення контролю якості аудиту, відповідно до вимог Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (далі - МСА) в епоху Digital.

Оскільки в умовах цифрової трансформації економіки значними темпами збільшуються обсяги та ускладнюються структури фінансових даних компаній, використовуються нові форми та способи контролю, підвищуються вимоги до якості аудиторських перевірок, що нерозривно пов'язано з відповідальністю аудиторів.

Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх докторів філософії здатності до розуміння та розвитку теоретичних, методичних та організаційних засад контролю якості аудиторських послуг в умовах трансформації діяльності вітчизняних суб'єктів аудиторської діяльності у відповідності до міжнародних стандартів.

Основними завданнями дисципліни є:

- надання здобувачам розуміння ролі та призначення контролю якості аудиту; використання сучасних підходів до формування теоретико-методичного забезпечення контролю якості аудиторської діяльності;
- дослідження перспектив розвитку системи контролю якості аудиту та її основних елементів;
- усвідомлення організаційного та методологічного базису контролю якості аудиту; дослідження впливу сучасних концепцій обліку, аналізу та контролю на формування та розвиток теоретико-методичного забезпечення контролю якості аудиторської діяльності.

Об'єктом навчальної дисципліни є система контролю якості аудиторської діяльності.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, практичні та методичні аспекти дослідження процесу внутрішнього та зовнішнього контролю якості аудиторської діяльності.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Компетентності	Результати навчання
Знання загальних положень теоретико-методичного забезпечення якості аудиту	демонструвати знання мети та завдань теоретико- методичного забезпечення контролю якості аудиту
	виявляти знання загальних понять сутності аудиту, якості аудиту, організації, технології, методики здійснення аудиторських перевірок та перевірок якості останніх
	демонструвати навички використання спеціальної термінології в сфері міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг
Здатність визначати індикатори якості аудиту та контролювати їх дотримання в практичній діяльності	виявляти навички володіння принципами використання міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг в ході перевірок суб'єктів господарювання різних форм власності
	вміння організувати дієву систему внутрішнього контролю якості САД
	застосовувати методи та процедури контролю якості в аудиторській діяльності
	мати здатність розвивати теоретико-методичне забезпечення контролю якості аудиту в контексті реформування аудиту в Україні

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Зміст навчальної дисципліни****Тема 1. Роль та призначення теоретико-методичного забезпечення контролю якості аудиту**

1.1. Зміст та значення дисципліни «Теоретико-методичне забезпечення контролю якості аудиту»

1.2. Теоретичний базис, що забезпечує контроль якості аудиторських перевірок

1.3. Міжнародні нормативні правові акти, стандарти, кодекси, що регламентують практичну реалізацію аудиторських процедур та процедур контролю якості

Тема 2. Система контролю якості аудиту та її основні елементи

2.1. Суб'єкти контролю якості аудиту та їх правовий статус

2.2. Забезпечення якості аудиторських послуг Міжнародною федерацією бухгалтерів

2.3. Процес застосування Концептуальної основи якості аудиту

2.4. Елементи системи контролю якості нарівні суб'єкта аудиторської діяльності (далі – САД)

Тема 3. Організація контролю якості аудиту

3.1. Організація зовнішнього контролю якості аудиторських послуг

3.2. Внутрішній контроль якості САД. Організація роботи аудиторського комітету.

3.3 Алгоритм побудови системи контролю якості для САД

Тема 4. Методичний базис контролю якості аудиторських послуг

4.1. Визначення ідентифікаторів якості аудиту

4.2. Методика перевірки наявності внутрішніх стандартів та їх відповідності міжнародним стандартам аудиту

4.3. Методика перевірки організації та ефективності функціонування системи внутрішнього контролю якості аудиту

4.4. Методика контролю якості окремої аудиторської послуги

Тема 5. Аудиторська реформа в Україні та її вплив на якість аудиторських послуг

5.1. Суть та значення аудиторської реформи

5.2. Аналіз кращих практик організації системи контролю якості аудиторських послуг

5.3. Впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні

Перелік практичних (семінарських) занять за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) занять

Назва теми	Зміст
Тема 1. Роль та призначення теоретико-методичного забезпечення контролю якості аудиту	1. Вивчити міжнародні нормативні правові акти, стандарти, кодекси, що регламентують практичну реалізацію аудиторських процедур та процедур контролю якості 2. Дослідити теоретичний базис, що забезпечує контроль якості аудиторських перевірок
Тема 2. Система контролю якості аудиту та її основні елементи	1 2. Вивчити суб'єктів контролю якості аудиту та їх правовий статус 2.2. Простежити забезпечення якості аудиторських послуг Міжнародною федерацією бухгалтерів 2.3. Дослідити процес застосування Концептуальної основи якості аудиту 2.4. Розкрити елементи системи контролю якості нарівні суб'єкта аудиторської діяльності (далі – САД)
Тема 3. Організація контролю якості аудиту	1. 3. Дослідити організацію зовнішнього контролю якості аудиторських послуг 3.2. Вивчити порядок внутрішнього контролю якості САД та організацію роботи аудиторського комітету. 3.3 Побудувати алгоритм побудови системи контролю якості для САД

Назва теми	Зміст
Тема 4. Методичний базис контролю якості аудиторських послуг	4.1. Визначити ідентифікатори якості аудиту 4.2. Дослідити методику перевірки наявності внутрішніх стандартів та їх відповідності міжнародним стандартам аудиту 4.3. Дослідити методику перевірки організації та ефективності функціонування системи внутрішнього контролю якості аудиту 4.4. Дослідити методику контролю якості окремої аудиторської послуги
Тема 5. Аудиторська реформа в Україні та її вплив на якість аудиторських послуг	5.1. Встановити суть та значення аудиторської реформи 5.2. Провести аналіз кращих практик організації системи контролю якості аудиторських послуг 5.3. Дослідити впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1. Роль та призначення теоретико-методичного забезпечення контролю якості аудиту	Вивчити Наслідки недотримання аудиторськими фірмами принципів якості аудиту».
Тема 2. Система контролю якості аудиту та її основні елементи	Провести моніторинг системи контролю якості аудиторської діяльності фірми
Тема 3. Організація контролю якості аудиту	Провести оцінку аудиторського завдання
Тема 4. Методичний базис контролю якості аудиторських послуг	Розробити Внутрішньофірмовий стандарт "Політики та процедури системи внутрішнього контролю якості аудиторської діяльності" для аудиторської фірми .
Тема 5. Аудиторська реформа в Україні та її вплив на якість аудиторських послуг	Виконати творче завдання

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни з метою досягнення очікуваних результатів навчання, передбачено застосування як активних, так і інтерактивних технологій навчання, які передбачають застосування наступних методів:

інформаційно-рецептивний, метод проблемного викладу – для засвоєння лекційного матеріалу;

евристичний метод – для підготовки завдань, винесених на самостійну роботу; на практичних (семінарських) заняттях застосовуються продуктивні методи навчання, що спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, а саме: дискусії (Тема 1, 2, 5), бесіди (Тема 3, 4, 5), презентації (Тема 1-5), моделювання професійних ситуацій (Тема 3, 4), робота в малих групах (Тема 3-4), індивідуальна дослідницька робота (Тема 1, 5).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну 100-бальну систему оцінювання.

Оцінювання результатів навчання аспірантів за допомогою контрольних заходів, які включають **поточний і підсумковий контроль**.

Поточний контроль знань здобувача проводиться під час практичних занять та передбачає оцінювання здобувачів за такими видами активності:

- 1) виконання та захист практичних завдань (максимально 30 балів);
- 2) ІНДЗ (максимально – 40 балів);
- 3) творче завдання (максимально – 20 балів);
- 4) поточна контрольна робота (максимально – 10 балів).

За виконання практичних завдань на практичних заняттях нараховується 3 бали, які розподіляються за наступними критеріями:

- 1 бал – завдання виконано з деякими помилками та здано без захисту;
- 2 бал – завдання виконано вірно та здано без захисту;
- 3 бали – завдання виконано вірно та захищено звіт відповідно до графіку навчального процесу.

Максимальна можлива сума балів, набраних на практичних (семінарських) заняттях – 30 балів.

Самостійна робота оцінюється шляхом перевірки виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (далі – ІНДЗ) та підготовки творчого завдання.

ІНДЗ опрацьовуються здобувачами в межах годин, винесених на самостійну роботу. Всього протягом семестру заплановано виконання чотирьох завдань - по 10 балів за кожне. Виконані завдання завантажуються студентами у відповідний елемент курсу на сайті ПНС, після чого викладач перевіряє їх, надає рекомендації та відповідну оцінку. Максимальна сума балів, набраних за ІНДЗ – 40 балів.

Творче завдання (максимальна оцінка - 20 балів). Вимоги до виконання творчого завдання розміщено на сайті ПНС.

Творче завдання - презентація матеріалу за обраною темою:

20 балів – зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження відбиває пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; робота відповідає предмету та об'єкту дослідження;

15 балів – зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті дослідження, в запропонованій презентації результатів дослідження подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань щодо обраної тематики;

10 балів– зміст та структура виконаного матеріалу відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження, подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об'єкту дослідження відповідно меті обраної тематики, але недостатньо коректне визначення напрямків вирішення поставлених завдань, що впливає на коректність висновків;

5 балів – зміст та структура виконаного матеріалу не відповідають меті дослідження; 0 балів – виконання матеріалу відсутнє.

Максимальна сума балів, набраних за самостійну роботу – 60 балів; мінімально можлива – 0 балів.

Складання поточної контрольної роботи передбачає тестування на сайті ПНС.

Підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу. Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) дорівнює кількості балів семестрового заліку. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Здобувача слід вважати **атестованим**, якщо підсумкова оцінка з навчальної дисципліни дорівнює або перевищує 60 балів.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.

2. J. Christopher Westland. Audit Analytics.Data Science for the Accounting Profession URL: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-49091-1#toc>

Додаткова

3.Василюк М.М. Концептуальні основи якості аудиту: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 588 с.

4.Дрозд І.К. Управління ефективністю аудиторських послуг. Концепція ефективності в аудиті: монографія / В.А. Абасов, Н.М. Заєць, та ін. / за

редакцією І.К. Дрозд – К.: «ТОВ Видавництво «СОВА», 2019. 320 с.

5. Кожушко О. В. Аудит фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичні та методичні засади // Сучасний стан та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астроя», 2021. 86 с.

6. Кожушко О. В. Аналітичне забезпечення в аудиті: окремі напрями практичного застосування / О. В. Кожушко // Ефективна економіка. – 2024. - № 5. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32914>

Інформаційні ресурси

7. Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система навчальної дисципліни «Теоретико-методичне забезпечення якості аудиту») URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7608>

8. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>

9. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

10. Офіційний сайт Аудиторської палати України URL: <https://www.apu.com.ua>

11. Офіційний сайт Спілки аудиторів України URL: <http://www.spilka-audit.org.ua>

12. Офіційний сайт Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (ОСНАД)/The Audit Public Oversight Body of Ukraine URL: http://www.apob.org.ua/?page_id=206

13. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 року. URL: <https://www.apu.net.ua/component/content/article/2-uncategorised/1151-miznarodni-standarti- kontrolu-yakosti-2016-2017>

14. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>

15. International Standard on Quality Control (ISQC) 1 – IFAC. URL: <https://www.ifac.org/education>

16. Офіційний сайт INTERNATIONAL FEDERATION OF ACCOUNTANTS. URL: <https://www.ifac.org>